

Zápis z pracovní skupiny k SZP – ekologické zemědělství 11. 3. 2022, 10:00 on-line

Pracovní skupina se vzhledem k epidemiologickým opatřením uskutečnila formou on-line jednání na platformě MS Teams a připojilo se na ni cca 100 účastníků. Jednání vedl Pavel Sekáč, náměstek ministra pro řízení Sekce pro fondy EU, David Kuna, ředitel odboru environmentálních podpor PRV a Josef Makovský, vedoucí odd. ekologického zemědělství.

Tématem pracovní skupiny bylo ekologické zemědělství (EZ):

- EZ v roce 2022
- Struktura intervence EZ
- Prokazování produkce
- Pravidla souběhu ekologické a konvenční produkční jednotky

Úvodem byla k tématu EZ okomentována ze strany Davida Kuny a Josefa Makovského promítaná prezentace, po níž následovala diskuse účastníků PS.

Písemný záznam diskuse je pro přehlednost zestručněn, v případě potřeby je k dispozici audio-vizuální záznam z jednání, který byl účastníkům distribuován společně s prezentací z jednání PS.

DISKUZE

Pavel Sekáč (MZe)

- Proč nejde pod jedním IČO evidovat mléčné krávy v rámci EZ a pasené masné krávy v rámci konvenčního hospodaření?
- Výstupy obou kategorií jsou různé – je tedy třeba jednoznačně odpovědět, proč tento postup není možný

Petr Šilar (Senát ČR)

- Vykazování příjmů v zemědělství v rámci daňového přiznání – nabízí možnost spolupráce a sjednání potřebných pracovních setkání – jedná se o velmi aktuální téma
- Vítá, že je EZ řešeno i v kontextu vykazování produkce
- Ochranná pásma vodních zdrojů – měla by být možnost na těchto plochách uplatnit ekologický způsob hospodaření

Radim Kotrba (Český spolek pro agrolesnictví)

- Farmové chovy jelenovitých (již dnes umožněno v EZ) – zápočet do zatížení – komplikace ohledně označování, registrací apod. – zahájit diskusi nad započtením do intenzity
- AGL – plná kompatibilita konvenční i ekologické produkce – bude produkce z ovocných dřevin v tomto případě automaticky vnímána jako ekologická?

Kateřina Urbánková (PRO-BIO)

- OPVZ + ekologické hospodaření – vítají, v zahraničí je běžným standardem; jsou připraveni podat pomocnou ruku z hlediska poradenství
- Podpora započítání farmových chovů jelenovitých do zatížení v rámci EZ
- Co se týče EZ, ze strany MZe jsou podávány nejednoznačné informace
- Chtějí, aby EZ mělo produkci, ale způsob představený dnes ze strany MZe je naprosto nepřijatelný – připravovaná opatření rozhodně nepovedou ke zjednodušení a snížení administrativní zátěže (požadavek na úpravu zákona o hnojivech na 200 ha pro zasílání evidence o výnosech)

- Jak nastavit odbyt v EZ? To je třeba řešit. Odbyt v ekologické produkci je největším problémem
- Není podporováno sdružování zemědělců a budování zpracovatelských kapacit v oblasti EZ
- Není řešeno zavádění bio-potravin do škol a do veřejného stravování
- Není řešeno faremní zpracování, v ČR naprosto chybí zpracovatelské kapacity
- Je třeba dále detailně jednat, jak podpořit produkci
- Základem je snížení administrativy, jinak přechod na ekologickou produkci nebude pro konvenční zemědělce atraktivní

Pavel Sekáč (MZe)

- PS dávají prostor, aby účastníci představili své konkrétní návrhy, pokud s návrhy MZe nesouhlasí
- Velmi často je MZe kritizováno, ale nejsou předkládány žádné konkrétní protinávhrhy
- Hledání kompromisního řešení leží ve společné diskusi
- Řešení přes aktivního zemědělce by bylo uvítáno rovněž ze strany MZe, ale to o této možnosti nemůže samo rozhodnout

Petr Jílek (MZe)

- Identifikovaná rizika už byla prezentována – hledáme cesty k jejich minimalizaci
- Aktivní zemědělec a jeho pojetí a definice by mohl rizika významně minimalizovat – čekají nás v této věci diskuse
- Pokud bude předložen kvalitní návrh, o kterém bude možné debatovat, MZe se mu rozhodně nebrání

Jarmila Dubravská (EHSV)

- Problémem je, že v ČR je z ekologického zemědělství minimální produkce, co se týče potravin – je potřeba produkci jako podmínku podpory nastavit
- V případě TTP existují výjimky, neočekává se produkce, je dáno jen zatížení (nízké – 0,3) – nebude konečný efekt pro spotřebitele; problémem je také zahrnutí koní v rámci VDJ do minimální intenzity

Miroslav Skřivánek

- Ohrazení proti nárážkám, že EZ je neproduktivní a že TTP oblasti neprodukují
- Nebylo investováno do zpracování, v ČR neexistuje jediná porážka pro EZ skopové
- Dotaz na NM Jílka – jak se staví k ekologickým zemědělcům? Od začátku roku jsou nové podmínky certifikace, ze strany MZe nebyly zaslány žádné relevantní informace; atd.

Pavel Sekáč (MZe)

- Ohrazení – nedochází k útočení na ekologické zemědělce
- Jestli se zavádí duální systém pro EZ – chceme max. podpořit plochy EZ
- Ve II. pilíři budou podpory pro zpracování a zpracovatele
- Maximálně chceme navýšit produkci z EZ
- Za tím účelem podporujeme řešení přes aktivního zemědělce

Josef Stehlík (ASZ)

- Je třeba hledat co nejjednodušší cestu, třeba přes aktivního zemědělce v rámci daňového přiznání (nicméně MF s tím dříve nesouhlasilo)
- Vyžadovat ekologickou produkci, když není zajištěno zpracování, distribuce a další logistika, není zcela obhajitelné

- Souběh konvence a EZ – potřeba dalších diskusí, ale je přesvědčen, že vhodné nástroje se najdou
- Ekologičtí zemědělci již nyní evidují svou produkci na kartách – není účelné postupování těchto informací dále SZIF (jak je budou vyhodnocovat a třídit?)
- Souhlas s PRO-BIO ohledně hranice 200 ha
- Navýšením administrativní zátěže bude nejvíce zatížen ten zemědělec, který se EZ skutečně věnuje a produkuje
- Koně jsou pro český venkov prospěšní – zachovat jejich zahrnutí v rámci VDJ

Jan Ulrich (ZS)

- Všichni chceme, aby z EZ kromě environmentálních benefitů vycházela rovněž produkce v kvalitě bio
- Dosáhli jsme dobrých výsledků, co se týče výměry
- Co se ale týče tuzemské produkce pro konzumenty v kvalitě bio, nejde s plochou deklarovanou pod EZ ruku v ruce
- Obdobné argumenty, které ze strany ekologických organizací a producentů zaznívají nyní, tady byly již v minulosti – byla tedy možnost investovat do zpracování, byla možnost se sdružovat apod. – směr MZe s akcentem na produkci je tak správná
- Řešení prostřednictvím aktivního zemědělce se jeví lákavě, nicméně je otázkou, co vše by bylo součástí zemědělských příjmů; asi bude i problém definovat, co je zemědělský příjem / produkce u EZ ve kvalitě bio
- Hektary v rámci zákona o hnojivech – evidují se informace ve všech případech, ale jde o to, kdy je možné využít elektronickou formu – informace by ale měli poskytovat všichni, i ti, kteří obhospodařují méně než 20 ha – požádal o potvrzení tohoto výkladu
- Pokud by někdo nenaplnil očekávanou produkci ve kvalitě bio, nepřichází o dotace – jde o diverzifikovanou podporu
- Souběh konvence a EZ – obecná podpora – problémem ale je, že není možné oddělovat skot (mléčný / masný), což výrazně sníží zájem o tento způsob hospodaření

Kateřina Urbánková (PRO-BIO)

- Souběh konvence a EZ – domnívá se, že v zájmu MZe je navýšení orné půdy a ne souběh dojníc a masného skotu, což by vedlo k nárůstu TP v EZ
- EZ produkce – je kompenzována újma na ekologické zelenině z 25 % - nemůžeme tak konkurovat ekologickým dovozům ze zahraničí, kde je podpora daleko vyšší; je třeba rapidně podpořit cca 300 zelinářských farem o velikosti 1-2 ha, což by bylo bez zásadního rozpočtového dopadu, tak by produkce z EZ byla na trhu vidět; mediálně by to prospělo i MZe
- Sdružování a budování vlastních zpracovatelských kapacit nebylo a není ani do budoucna v rámci strategického dokumentu podporováno
- OPVZ – ochrana vody může být produkcí, po které voláme

František Winter (ČMSZP)

- Řešení souběhu konvence a EZ – obava z nárůstu nových IČO (vyčlenění ekologické části produkce daného podniku)
- Nesouhlasí s navýšením administrativní zátěže
- Při kontrolách v rámci EZ musí být hlášena produkce – otázkou tedy je, proč nelze tyto informace využít ze strany MZe?
- Odbyt – řešit detailněji na PS k odbytu ekologických produktů (zatím proběhlo pouze jedno zasedání)
- Uvítali by pokračování kulatých stolů s NNO, kde by zazněly informace, co se v rámci jednotlivých NNO aktuálně řeší – byl by to cenný zdroj informací zejména pro MZe

Roman Chaloupka (OU)

- Trvalé kultury – výsadby – bezpředmětné využívání ekologické sadby k zakládání sadů, to samé by doporučil i u AGL – základem je kvalitní výsadbový materiál, které v rámci ekologie nelze vždy dosáhnout
- Prokazování produkce – v ovocnářství specifická situace – systém je extrémně náročný – chybí stolní ovoce (obtížně dosažitelné za prodejné ceny)
- Ovocné sady – podmínka prokazování produkce je nastavena u platby VCS a je žádoucí toto zachovat (krajinotvorné sady mají bezpochyby svůj význam, ale sazby by se měly lišit – v tomto případě by mělo jít o platbu za péči o krajinu)
- Třeba vyřešení souběhu v případě trvalých kultur – šance na zvýšení produkce, která v ČR chybí (např. jablka konvenčně a švestky na zpracování v rámci ekologie apod.)
- Vzdělávání – dobré zkušenosti ze školení v rámci integrované produkce – klesla chybovost v tomto titulu; uvítal by to i v rámci EZ produkce

Václav Hlaváček (RAK Jihomoravského kraje)

- Souběh konvence a EZ – potřeba pokračovat v diskusích v případě skotu
- Měla by být umožněna maximální flexibilita
- Problematicky je vnímána evidence produkce – klíčové je dořešit otázku aktivního zemědělce
- Problémem jsou zpracovatelské kapacity – nebyly využity možnosti stávajícího programového období – nikomu nebylo bráněno předložit návrh projektů a situaci řešit
- Potřeba se zabývat tématem odbytu – místní trhy jsou omezené a neumožňují expanzi a navyšování ekologické produkce – otázka obchodní sítě a přístupu supermarketů

Bohumír Dufek (OSPZV - ASO ČR)

- Materiál MZe se bude moci využít nejdříve za 4–5 let, nemá k němu ale zásadních výhrad
- Současný válečný stav na UA nicméně zcela mění situaci – EGD je třeba přepracovat (cesta k dosažení cílů musí být zcela jiná)
- Výpadek na Ukrajině činí 80 mil. tun obilí
- Měl by být předložen nový SP, který posílí intenzivní výrobu v zemědělství – je třeba začít ovládat trh s potravinami v ČR
- Nahrazení ropy a plynu – posílit zpracovatelské kapacity a v tomto kontextu upravit SP – nebude možné převážet produkci v rámci celé EU, protože ropa bude chybět – a na to musí supermarkety reagovat
- Je třeba posílit výrobu v rámci bioplynových stanic
- Očekáván je také výpadek slunečnice – vazba na pěstování řepky
- Cílem by měla být maximální zemědělská a potravinářská soběstačnost

Petr Jílek (MZe)

- Finanční obálka na podporu EZ se v rámci návrhu SP navýšila
- Hledá se co nejjednodušší řešení ve vazbě na produkci a poskytování podpor
- Úpravy metodických pokynů a všechny aktuální informace jsou konzultovány jak s kontrolními organizacemi, tak se svazem PRO-BIO
- Klíčové bude zaměřit se na definici aktivního zemědělce

Jan Ulrich (ZS)

- Odbyt ekologické produkce – měla by existovat větší míra zapojení orgánů státní správy a samospráv, aby pro stravování více využívaly ekologickou produkci a lokální produkci

- MZe by v tomto ohledu mělo být více proaktivní

Josef Stehlík (ASZ)

- Bioplynové stanice (investiční podpora) – významná pomoc chovatelům prasat – možná eliminace výkyvů v cenách vepřového

Pavel Sekáč (MZe)

- Na stole otázka modernizačního fondu – (agro)fotovoltaika, řešení bioplynových stanic apod.
- Potřeba zachování volného jednotného trhu v rámci EU – nezavádět vývozní limity

Josef Stehlík (ASZ)

- Fotovoltaika – již v minulosti byl ze strany zemědělců zájem – problémem nicméně neoperativnost dodavatelů technologií a odběratelů energie

David Kuna (MZe)

- Trvalé kultury – je snaha v rámci souběhu umožnit rozdílné ovocné druhy
- Krajnotvorné sady – je vyčleněna zvláštní dotace v rámci AEKO a EZ (Intenzivní a Ostatní sady)
- VCS – u sadů s podporou počítáno, zároveň s kombinací pro EZ (bude zachována podmínka prokazování produkce)
- Statistické vykazování výnosů v rámci EZ – jeden ze zdrojů, ze kterých bylo pro přípravu podkladů čerpáno; v rámci těchto údajů stanoven minimální, maximální a průměrný výnos (široká škála statistických údajů)
- Co se stane, pokud nebude naplněn limit minimální produkce – nebude to generovat úplné zamítnutí dotace, ale je počítáno se zachovnou mírou dotace
- Povinnost podle zákona o hnojivech – dána pro všechny zemědělce (i pod 20 ha) – paragraf 9 (7) zákona o hnojivech; nad 20 ha povinnost elektronického zaslání na ÚKZÚZ – nově by povinnost zaslání přibyla pouze pro zemědělce do 20 ha (cca 530 zemědělců), v ostatních případech by byl využit stávající komunikační kanál
- TP – minimální intenzita by měla být pro prokazování produkce dostatečná, z MZe nešel žádný signál o vyjímání koní z intenzity
- Jelenovití v rámci intenzity – je možné je započítat, pokud budou individuálně označeni – je tedy třeba dořešit národní legislativu, poté bude započítání možné
- AGL – proběhla PS, zakládáno na kultuře orná půda a TP – na kultuře orná půda bude vykazování produkce z meziřadí vyžadováno
- OPVZ – běží národní pilot na Želivce, předpokládá se rozšíření na další tři vodní nádrže – kompenzace na snížení používání POR; jsou signály, aby v těchto plochách hospodařili převážně ekologičtí zemědělci (počítáno s možností souběhu); předpoklad částečného převedení tohoto pilotu do strategického dokumentu pro všechny zemědělce v rámci AEKO, aby se hradilo snížené používání POR

Petr Šilar (Senát ČR)

- OPVZ – jde o ochranná pásma podzemních vodních zdrojů – potřeba rozšíření pásem a zahrnutí nejen povrchových, ale i podzemních vod

Radim Kotrba (Český spolek pro agrolesnictví)

- Jelenovití – bude řada chovatelů, kteří nebudou chtít vstoupit do individuálního označení – bude třeba vytvořit dva typy registrů – individuální a skupinový; předtím,

než bude vytvořen legislativní rámec, je třeba toto diskutovat v rámci odborné PS, aby byl navržený přístup realizován v praxi

- AGL – ovoce, které bude sklizeno – bude moci být toto ovoce automaticky uváděno na trh jako bio?

Josef Stehlík (ASZ)

- Evidence do 20 ha podle zákona o hnojivech – proč nutit zasílat informace – když přijde kontrola, doklady bude mít k dispozici
- OPVZ – 1x ročně obnovováno – účinnější program by nicméně byl v rámci AEKO

Jitka Bartošová (VÚŽV)

- Nadstandardní welfare hospodářských zvířat – minimální produkce krav dojeného skotu v případě, kdyby se drželo tele pod krávou – konkrétní problém v praxi, který je třeba do budoucna řešit

David Kuna (MZe)

- Není předpokladem zavádění specifické kontroly minimální produkce pro dojený skot
- Jelenovití – v rámci intenzity se posuzuje vždy jednotlivý kus – připravenost na další diskusi, pokud by nedošlo k individuálnímu zaznamenání

Závěr:

- Členům PS bude zaslána prezentace, zvukový záznam a zápis vč. reakce na vznesené podněty
- Proběhne další jednání PS k SZP k technickým prvkům nastavení jednotlivých intervencí – přesný termín bude sdělen elektronickou cestou – předpokládaným bodem další diskuse je téma aktivního zemědělce, rovněž k již diskutované otázce ekoschémat proběhne další jednání (k tématu proběhla detailní diskuse na úrovni vedení resortů MZe a MŽP)